

Veřejná správa ve vybraných státech Evropské unie

Organizace veřejné správy ve Francouzské republice

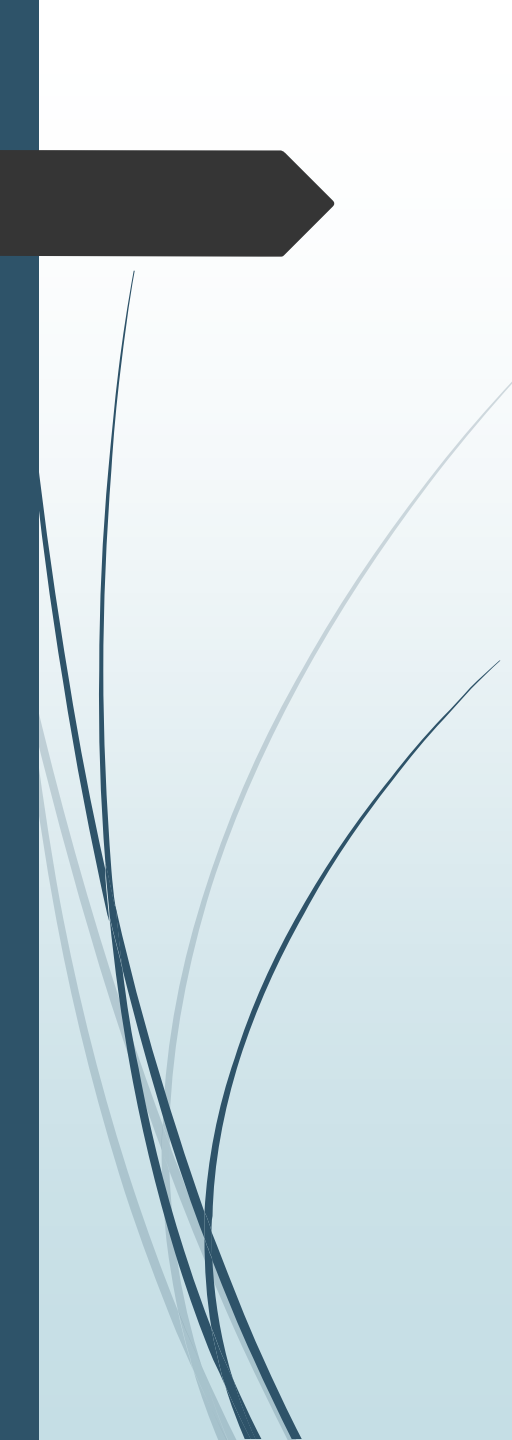
Letní semestr

Státní zřízení

Francie je státem, románského modelu veřejné správy,
zásadně ovlivnil organizaci veřejné správy
v jiných státech,
i těch, které vykazují vyšší stupeň decentralizace
veřejné moci

Francie je centralizovaný stát, se zřetelem na
organizaci veřejné správy, zvláště státní správě.

Obecná charakteristika

Hlavní město Paříž

Měna : euro

Počet obyvatel 68,6 mil. (2024)

Zajímavosti:

- Eiffelova věž: Původně byla postavena jako dočasná stavba pro Světovou výstavu v roce 1889.
- Francie je druhá největší zemí Evropské unie podle rozlohy.
- Louvre: Nejnavštěvovanější umělecké muzeum na světě.
- Nezaměstnanost: 7,53

Tři faktory ovlivňující veřejnou správu ve Francii

První

historický vývoj, představuje kombinaci francouzského absolutismu a rozvíjející se demokracie územní samosprávy

Druhý

modifikace parlamentní **vládní formy** posiluje pozici výkonné moci, zejména prezidenta republiky.

Třetí

politika evropských společenství považuje „**regiony**“ za důležitou součást politického, sociálního a hospodářského rozvoje každého členského státu.

Státní moc ve Francii

Zákonodárná,

náleží Parlamentu, **Národní shromáždění** (577 poslanců, z nichž 22 je ze zámořských kolonií, volení na 5 let),

Senát (348 senátorů, volení na 6 let)

Výkonná,

Pravomoci rozděleny mezi prezidenta a vládou. Od moci zákonodárné jasně oddělená

Soudní,

čl. 66 Ústavy stanoví 2 základní složky

- veřejné právo – správní, vztahy občan, státní úřad
- občanské a trestní právo – spory mezi občany

Moc výkonná

prezident

Francie je zastupitelskou demokracií

Ústava stanoví, že **prezident je volen lidem přímo na období pěti let** (v roce 2027 se volby uskuteční)

Prezident je hlavou státu,

jmenuje předsedu vlády, na jeho návrh vládu,
je předsedou Rady ministrů, je velitelem ozbrojených sil.

Moc výkonná prezident

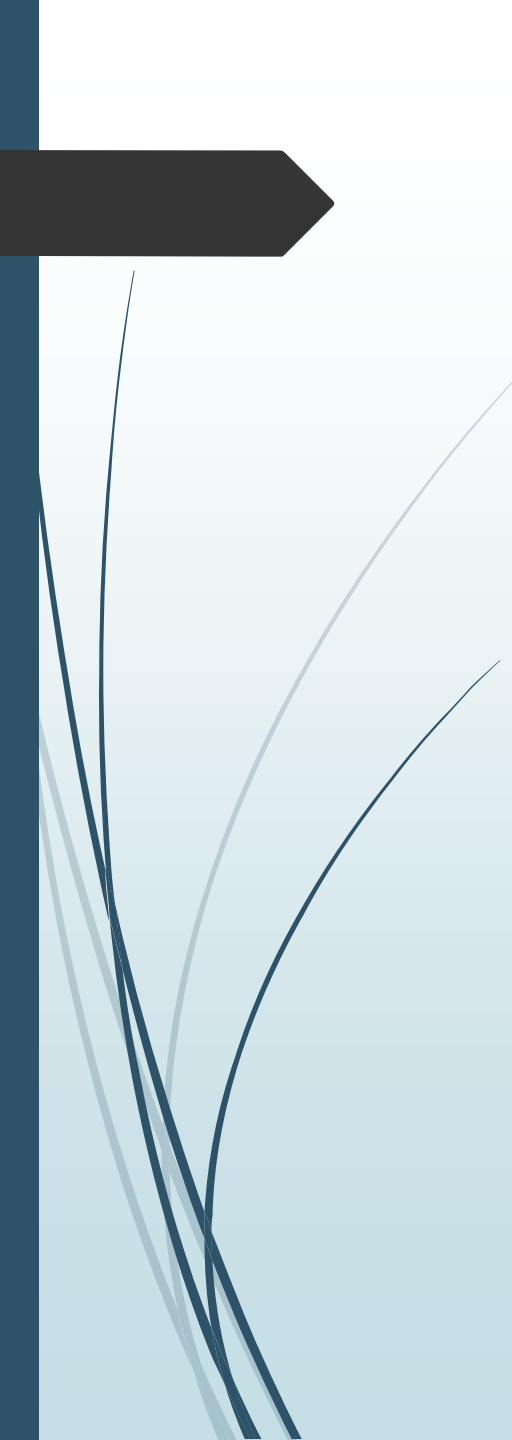
Prezident má právo svolat **referendum**,

jednou za rok může rozpustit Národní shromáždění,
v případě výjimečného stavu

má rozsáhlé pravomoci, (rozhoduje téměř
neomezeně).

Složitost situace výkonné moci - premiér a prezident
patří do rozdílných politických táborů

Kohabitace ve Francii nastala 3x (1986-1988, 1993-1995, 1997 –
2002)

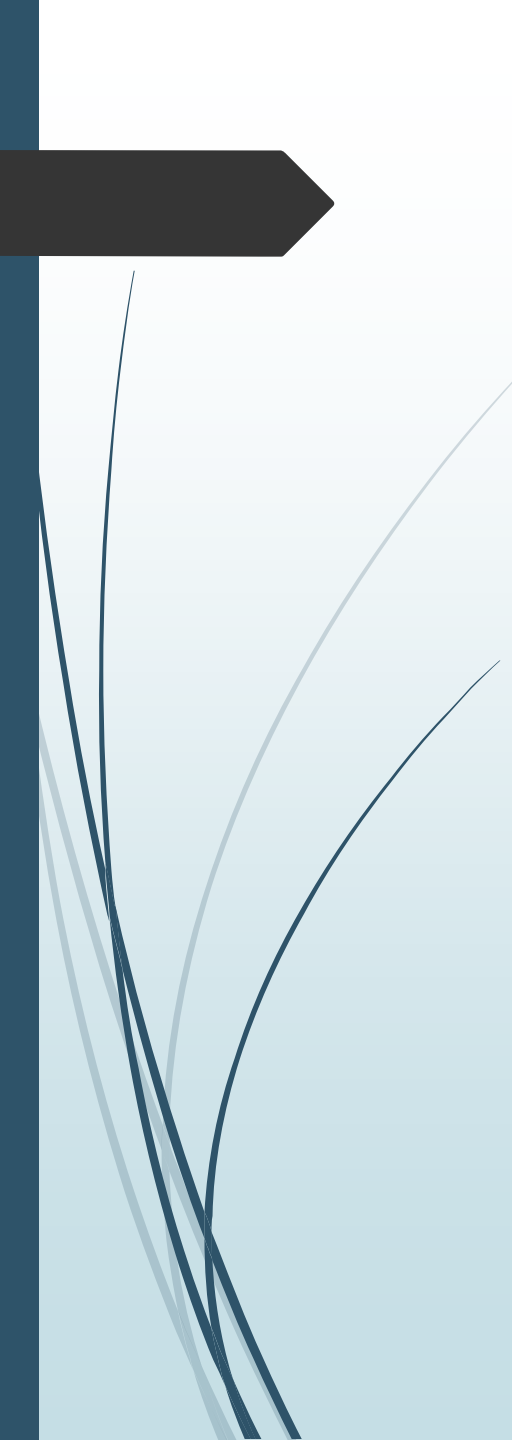

moc výkonná vláda

Vláda se skládá z předsedy, ministrů (ministerská rada)

Ministerské radě předsedá prezident,
tzv. **dualismus** výkonné moci,

ministerská rada je významný orgán, přijímá
opatření o otázkách vládní a státní politiky.

Vláda

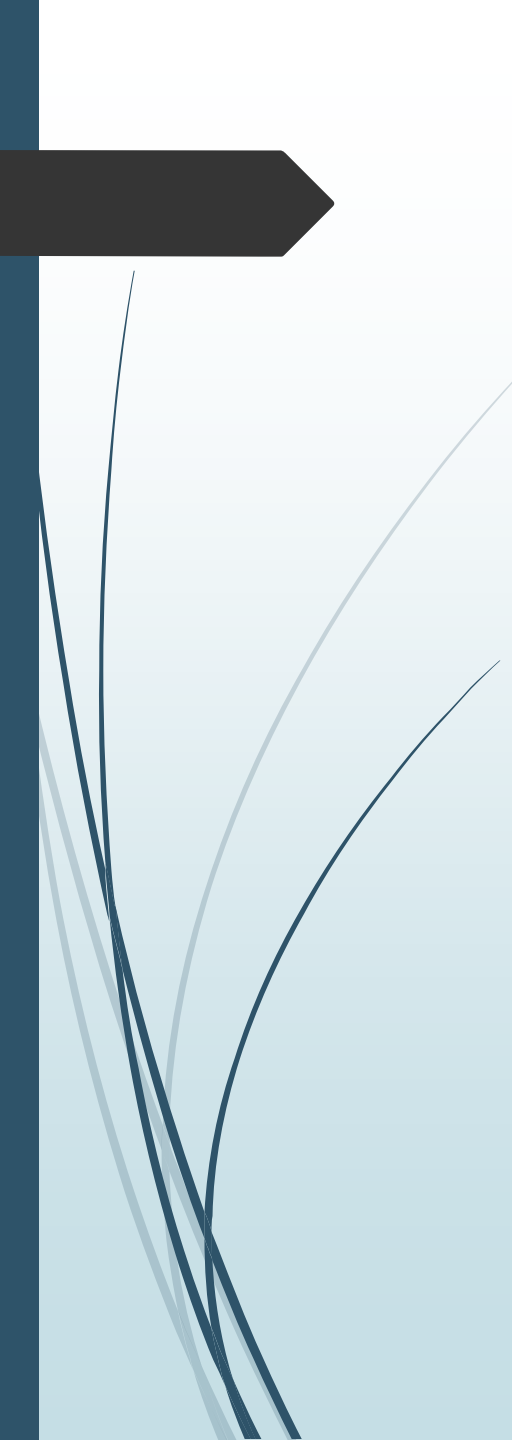
je odpovědna **Parlamentu v otázkách správy věcí veřejných** a armády.

Vládu řídí předseda (premiér), je odpovědný za obranu země a provádění zákonů.

Po dohodě s prezidentem jmenuje vrchní úředníky civilních i vojenských úřadů.

Vláda předkládá návrhy zákonů Parlamentu ze všech oblastí VS,

v ostatních rozhoduje vláda neomezeně.

Vláda

je odpovědná parlamentu, který se skládá ze dvou komor:

Národním shromáždění

Senát

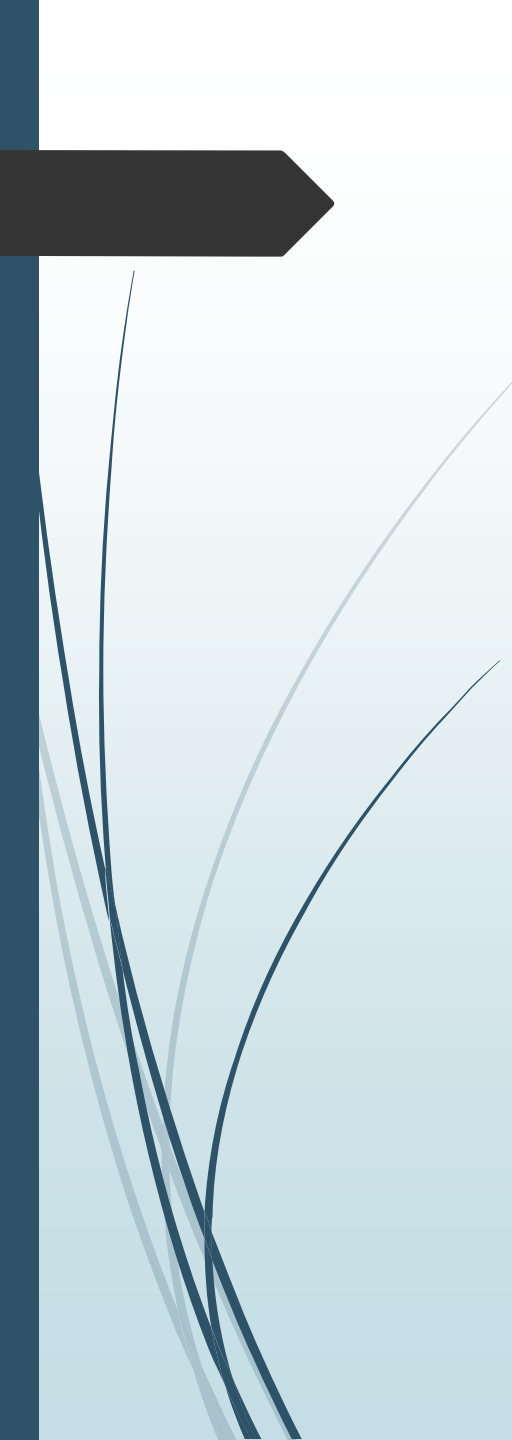
Postavení předsedy vlády

Je relativně slabé,

klíčovou politickou roli sehrává prezident, který vybírá ministry a stanovuje základní politické priority, je však **jediným členem vlády, oprávněným předkládat návrhy zákonů Parlamentu,**

premiér řídí jednání vlády, dohlíží na **přípravu a realizaci zákonů,** rozhoduje spory mezi ministry,

ti jsou jmenováni prezidentem na návrh premiéra, stejně je tomu i v případě odvolání či rezignace

Ministerstva

Počet ministerstev není pevně stanoven zákonem, po každých volbách se mění,
v současnosti existuje
17 ministerstev a 19 ministrů,
každý ministr nemusí mít „své“ ministerstvo,
připouští se „bez portfeje“;
po každých volbách zafixovány vládními dekrety

Vztah ministerstev k územní samosprávě

Koordinací agendy k území (36 tis. obcí, 101 departmentů, 13 +5 regionů) je pověřena ministryně pro územní soudržnost a vztahy se samosprávou.

Rozčlenění úkolů:

obce vykonávají výlučně **samostatnou působnost**, **služby v rámci státní správy** jsou poskytovány na úrovni departmentů,

v každém regionu a departmentu **působí prefekt jmenovaný centrální vládou**

Územní členění státu

Francie dělí na

obce, cca 36 000,

(jsou i obce, které mají méně než 2000 obyvat.),

departmenty 101 (tzv. vyšší územní celek)

**regióny 18 (nahradily někdejší provincie. 13 + 5
zámořských)**

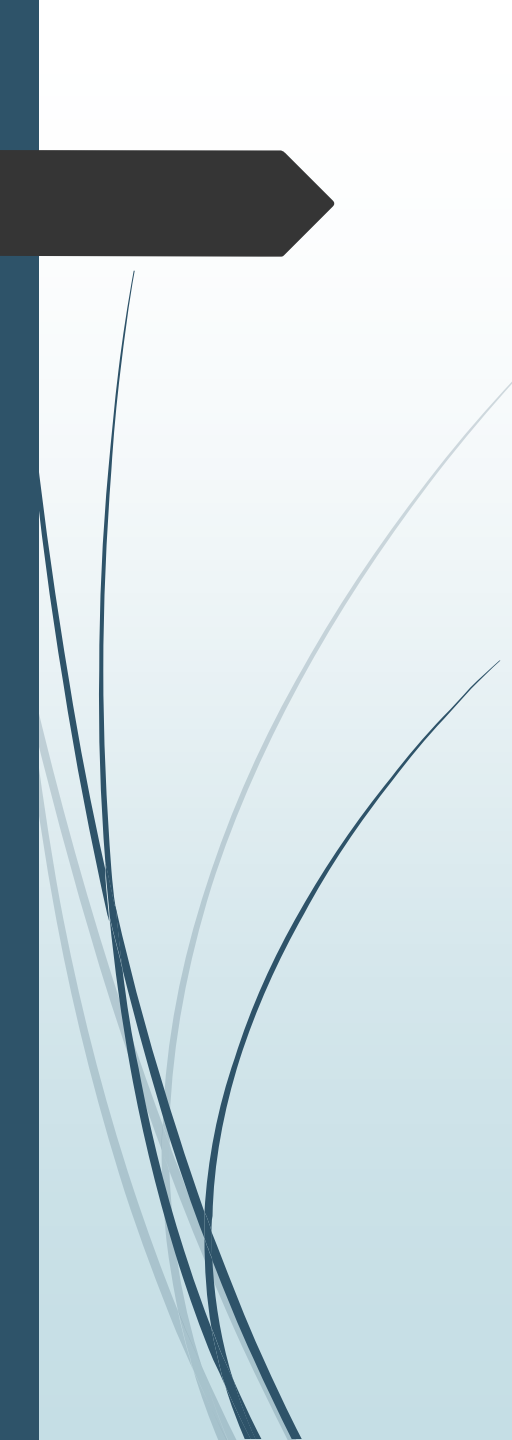
Obec je

základní územní správní jednotka

Občané obce volí v **přímých volbách obecní radu** (zastupitelstvo), počet členů, stanoví zákon

Aktivní účast občanů na rozhodování o budoucím rozvoji obcí je **zajištěna právem** svobodně a demokraticky **se podílet na lokálním životě**

Druhou strukturou je model **participativní demokracie**, kdy se občané aktivně veřejného života obcí.

Obec- starosta

Starosta je volen členy obecní rady, může se jím stát občan francouzské národnosti po dosažení 18 let věku.

Neobdrží-li však žádný kandidát absolutní většinu hlasů **po dvou kolech hlasování, koná se třetí kolo,** ve kterém již postačí ke zvolení dosažení relativní většiny hlasů.

V případě rovnosti hlasů v tomto případě se starostou stává **starší kandidát.**

Po zvolení se starosta ujímá funkce.

Obec- starosta

Volba starosty může být prefektem **napadena u správního soudu**.

Správní soud může volbu starosty zrušit, nepůsobí zpětně a nedotýká se platnosti starostou učiněných úkonů a rozhodnutí.

Starosta:

- se může funkce vzdát do rukou prefekta,
- může být odvolán ministerstvem vnitra na návrh prefekta

Kompetence starosty

Starosta je reprezentantem obce.

Je vedoucí funkcionář, ze své funkce se odpovídá obecní radě. Jeho činnost kontroluje představitel státu tj. prefekt.

Starosta:

Je zároveň „úředník státu“

pověřen vedením matriky, agendou volebních seznamů, organizací voleb,

zastupuje obec ve smluvních vztazích, obchodních vztazích, za obec vystupuje i u soudu.

Departament

je **samosprávným celkem** Francouzské republiky,
celkem je

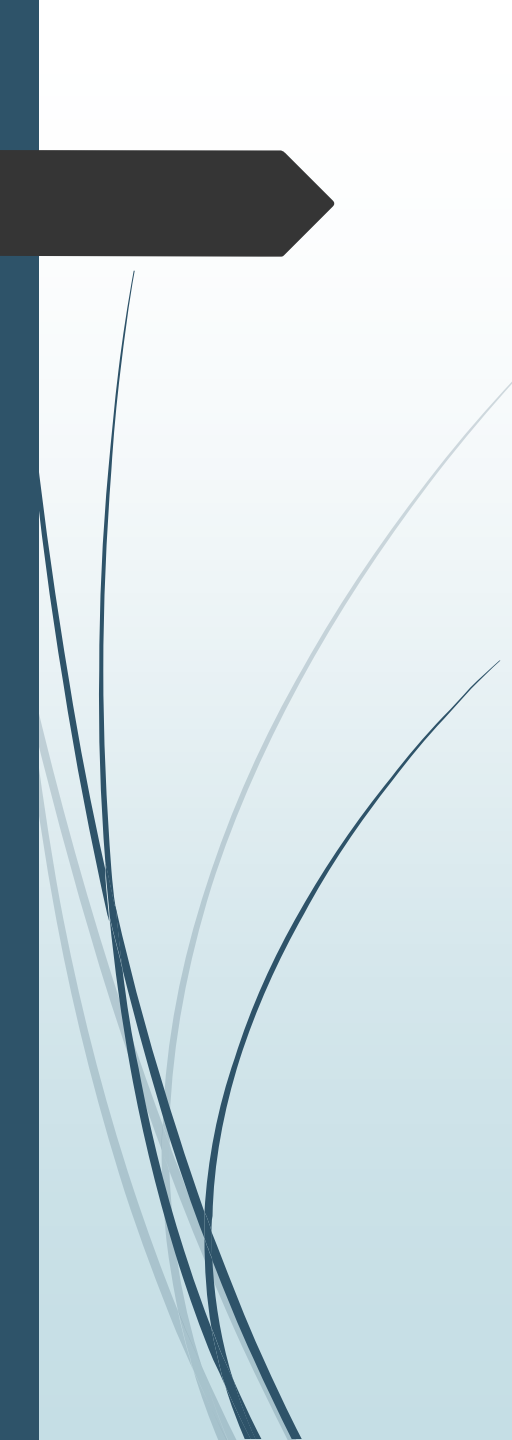
101 francouzských departementů (prefektura).

Je řízen prefektem, jmenovaným přímo prezidentem.

Radu departementů volí občané se všeobecným hlasováním, tak, aby se každé 3 roky obměnila polovina členů rady v čele s prefektem.

Departamenty se dělí na administrativní arrondisementy ,

ty na samosprávné obce.

Department - činnost

- vystupuje jako **zástupce státu** při formálních záležitostech např. slavnostních, a též mezi „centrem a departamentem,
- je **zástupcem vlády** (jmenuje ho) v departmentu a jedná jménem ministra vnitra (jemu je zodpovědný ze své činnosti),
- **nese odpovědnost** za veřejný pořádek v departmentu a v této souvislosti řídí a koordinuje činnost státní i obecní policie,

Region

je jednotkou státní správy i samosprávy,
samosprávným orgánem regionu na období 6 let
je **regionální rada**, ta volí **prezidenta regionu**.

Dozor a kontrolu provádí prefekt regionu, státem jmenovaný úředník (orgán státní správy).

Regiony nemají legislativní pravomoc,
geograficky kopírují původní provincie.

Region

je správcem vlastních daní, část získávají z výnosu daní vybíraných státem.

Mají působnost především v oblasti vzdělávání (správa středních škol, vysokoškolské vzdělávání a výzkum, odborná příprava a vzdělávání), hospodářského rozvoje, nakládání s půdou a infrastrukturou.

Mohou vyhlašovat místní referenda.

Regiony mají právo navrhopvat změny zákonů

Region

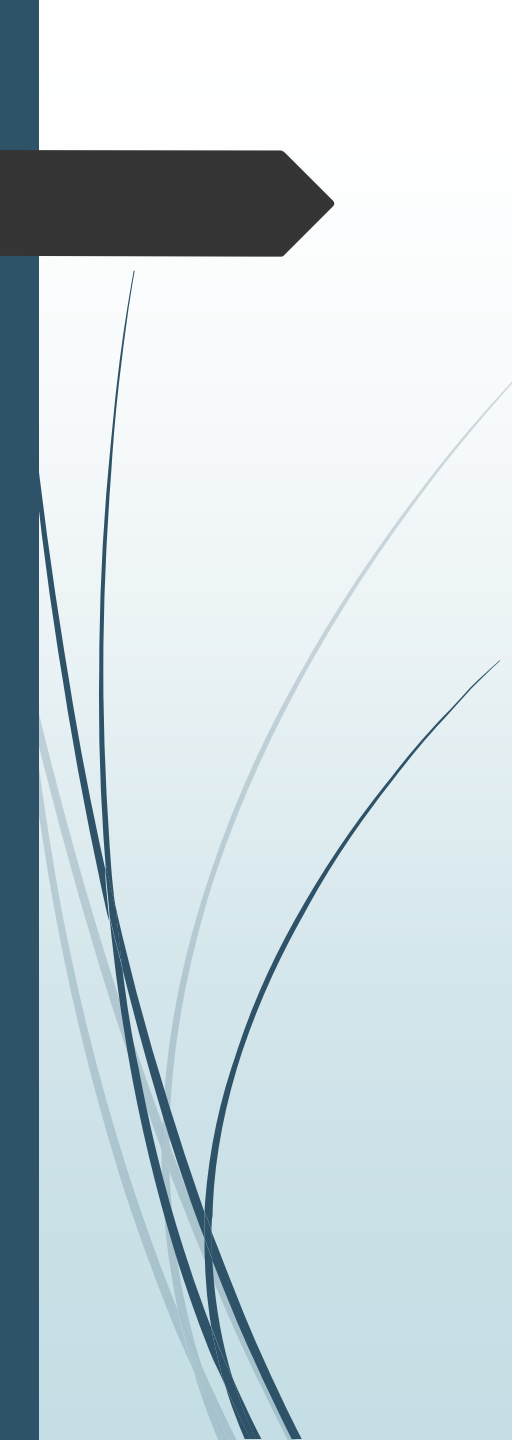
Stejně jako u departamentu je představitelem též prefekt

ten je orgánem státní správy,

sídlí v hlavním městě regionu,

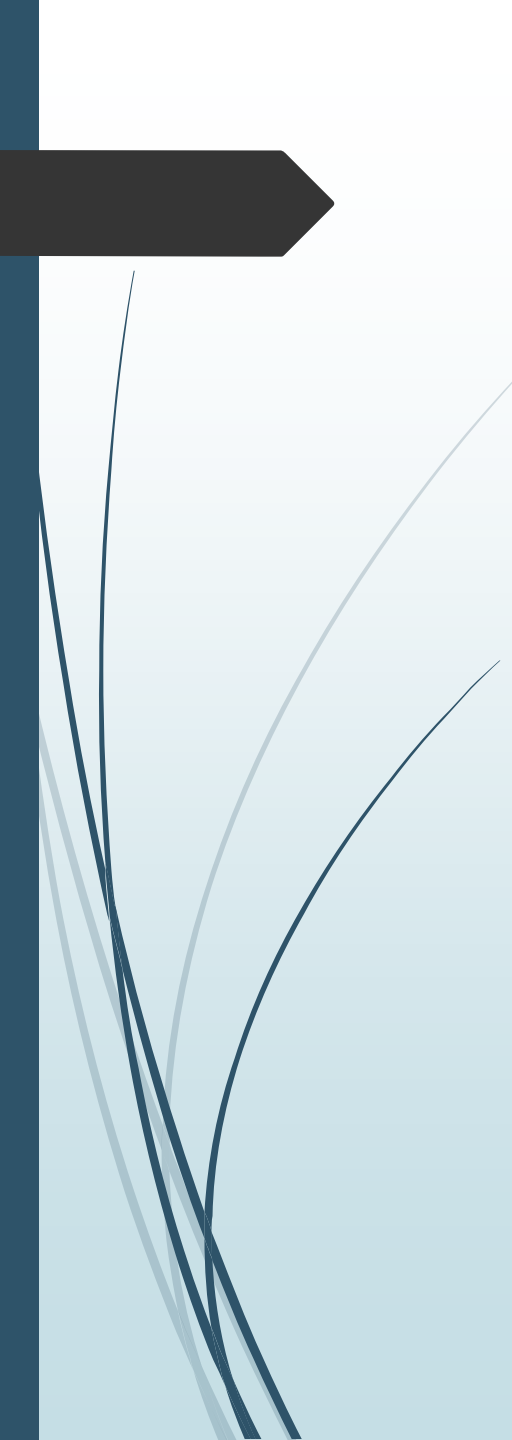
na rozdíl o regionálním samosprávných orgánů má právo dohlížet na činnost departementů a obcí.

Prefektovi regionu jsou podřízeni prefekti departementů.

Činnost představitele regionu

- je zodpovědný za uskutečňování hospodářského a sociálního rozvoje regionu z pohledu zájmů státu,
- vystupuje jako zprostředkovatel mezi regionem a centrem hledající optimalizaci regionálních a státních zájmů, jako i způsob jejich praktické realizace.

Otázky ke zkoušce:

Postavení prezidenta Francie

Pravomoci současného předsedy vlády

Územní členění státu (pojem departament)

Vše k Francii